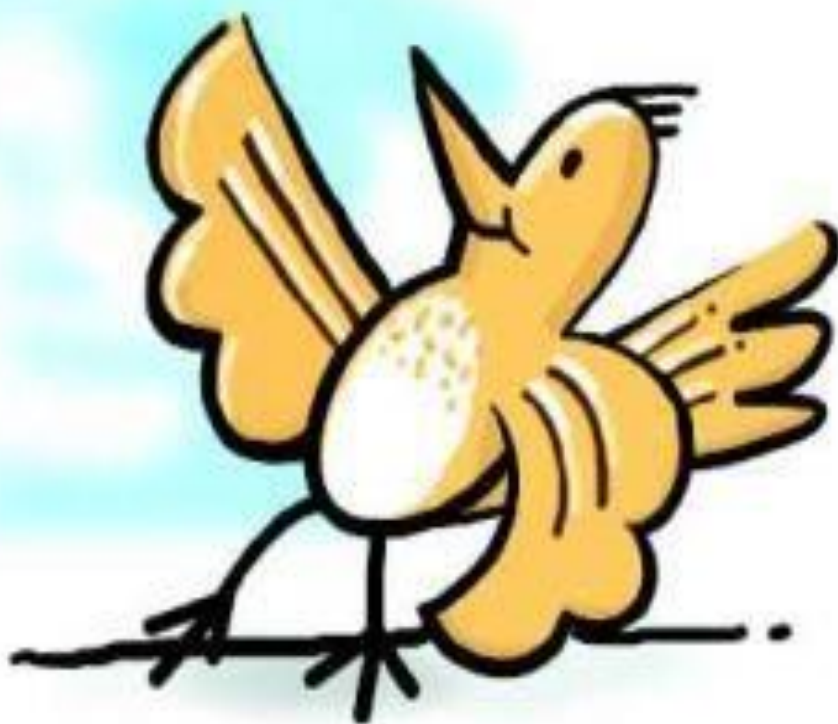

Kiuruveden perusopetuksen opiskeluhuollon suunnitelma 2023

Kiuruveden kaupunki

Sisällysluettelo

Johdanto	2
1. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista	3
opiskeluhoolltopalveluista	3
2. Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi	7
Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen ...	8
käytännöt ja keskeiset tulokset	8
Järjestyssäännöt	8
Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus.....	9
Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet	10
Koulukohtaisen opiskeluhoolltoryhmän johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat	11
Poissaolojen ehkäiseminen, seuranta ja poissaoloihin puuttuminen	12
Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen	13
Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	13
3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen	14
Tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä.....	15
Opiskeluhoolltokertomus ja -rekisteri.....	16
Opiskeluhoollon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetuksesta epäämisen yhteydessä .	17
Yhteistyö kouluterveydenhuollon kanssa.....	18
Oppilaan sairauden hoito tai lääkityksen järjestäminen sekä erityisruokavaliot	19
Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut	19
Koulupsyykkari	20
Kouluterveydenhuolto.....	20
4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	21
Yhteistyö oppimisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä	22
Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen	23
kanssa	23
5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma	23
Liitteet.....	24
Lähteet:	24

Johdanto

Perusopetuksen opiskeluhuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Tämän lisäksi oppilailla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon.

Opiskeluhuollon palveluja ovat koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Lisäksi alakouluilla on käytävissä psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut. Opiskeluhuollon palvelujen järjestämisestä vastaa Kiuruvedellä Pohjois-Savon hyvinvointialue. Opiskeluhuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä koulujen ja hyvinvointialueen palvelujen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määrääjassa. Opiskeluhuoltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat.

Opiskeluhuollon asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin monialaiseen yhteistyöhön. Monialainen yhteistyö on opiskelijahuollossa keskeistä. Opiskeluhuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla. Kouluyhteisön tai oppilaiden hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Opiskeluhuoltosuunnitelma laaditaan opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten. Kiuruveden koko perusopetuksen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä. Ohjausryhmä kokoontuu kerran lukuvuodessa.

Lisäksi kouluilla opiskeluhuoltoa kehitetään, seurataan ja arvioidaan koulukohtaisessa opiskeluhuoltoryhmässä. Ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa

1. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista on koottu tiedot kultakin koululta. Tiedot on ilmoitettu opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioinnilla varmistetaan opiskeluhoitopalvelujen riittävyys huomioiden oppilaiden ja kouluyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilömitoitusten toteutuminen ja sekä palvelujen järjestäminen määrääjassa.

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arviossa huomioidaan esimerkiksi kouluyksiköiden määrä ja koulujen oppilasmäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa huomioidaan lisäksi esimerkiksi eri ikäisten, tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien ja maahanmuuttotasaisten oppilaiden lukumäärät ja osuudet. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa, jota on koottu myös oppilailta ja hoitajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisilta.

Tietoa opiskeluhuollon tarpeesta saadaan mm. kouluterveyskyselystä, kansallisista ja paikallisista seurannoista, selvityksistä, laajoista terveystarkastuksista tehdyistä yhteenvedoista sekä kouluyhteisön joka kolmas vuosi tehtävistä ympäristöterveydenlain mukaisista tarkastuksista. Tietoa saadaan myös opiskeluhuollon henkilöstöltä, opettajilta sekä oppilaita ja heidän hoitajiltaan.

Psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa (laki oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2021/1146 § 9a). Kiuruveden perusopetuksessa on oppilaita yhteensä noin 760. Arviolta perusopetus tarvitsisi vähintäänkin koulukuraattoripalveluja 1,13 henkilötyövuotta ja koulupsykologipalveluja 0,97 henkilötyövuotta.

Kouluterveydenhuollon palveluiden osalta minimimitoitus on kouluterveydenhuollon henkilöstömitoitusten mukaan (<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sotepalvelut/opiskeluhoito/kouluterveydenhuolto/toimijat/henkilostomitoitukset>) seuraava: Kouluterveydenhoitajalla saa olla enintään 460 oppilasta ja koululääkärillä 2100 oppilasta.

Alla on esitetty opiskeluhuollon henkilöstön tarpeet näihin mitoituksiin nojaten. Tässä ei ole vielä otettu huomioon koulujen erityistarpeita.

Arvio koulukuraattorin ja -psykologin tarpeesta kouluittain

Koulu:	Oppilaita	kuraattoritarve	psykologitarve
Kiuruveden yläkoulu	245	0,37	0,31
Kiuruveden erityiskoulu	20	0,03	0,03
Nivan koulu	345	0,52	0,44
Rytkyn koulu	40	0,06	0,05
Kalliokylän koulu	30	0,04	0,04
Luupuveden koulu	50	0,07	0,06
Lahnajoen koulu	30	0,04	0,04
Yhteensä	760	1,13	0,97

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista koko perusopetuksessa

Kiuruveden perusopetuksessa on oppilaita yhteensä noin 760. Kiuruvedellä koulukuraattori työskentelee paitsi perusopetuksessa, myös esiopetuksessa, Kiuruveden lukiolla ja Ylä-Savon ammattiopiston Hingunniemen yksikössä. Perusopetuksen käytössä on kuraattoripalveluja 0,9 henkilötyövuotta. Koulukuraattorin työmäärän mitoitus on selkeästi alimitoitettu ja näin ollen kaikki opiskeluhoitopalvelut eivät täyty lain edellyttämällä tavalla.

Myös koulupsykologin työhön kuuluu perusopetuksessa olevien oppilaiden lisäksi Kiuruveden lukion ja Ylä-Savon ammattiopiston Hingunniemen opiskelijat. Hänen työaikaansa perusopetukseen jää 0,77 henkilötyövuotta. Koulupsykologin palveluita ei myöskään ole saatavilla riittävästi alimitoituksen takia.

Kiuruvedellä perusopetuksessa on yksi kokoaikainen ja yksi osa-aikainen terveydenhoitaja, joiden työpanos on jakautunut tarvetta vastaavaksi.

Kouluterveydenhoitajan tarve olisi yläkoulun, Kiuruveden erityiskoulun, Nivan koulun 6. vuosiluokan ja kyläkoulujen oppilaidenosalta yhteensä noin 1 henkilötyövuosi. (Yhteensä noin 470 oppilasta) Nivan koulun luokkien 1-5 osalta tarve olisi 0,6 henkilötyövuotta. (Yhteensä noin 290 oppilasta)

Kiuruveden yläkoulussa on kahdelle kouluterveydenhoitajalle asianmukaiset työskentelytilat. Koululääkäri on tavattavissa satunnaisesti.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 17 §: n mukaan terveydenhoitajan työaika koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti.

Tällä hetkellä kouluterveydenhuollon palveluja ei ole ollut riittävästi saatavissa oppilaiden tarpeisiin nähden ja jonot koululääkärille ovat paikoin venyneet useiden kuukausien mittaisiksi. Kouluterveydenhuollon palvelut eivät kokonaisuutena ole riittävät.

Tilanne Nivan koululla

Suunnitelmaa laadittaessa Nivan koulussa on noin 345 oppilasta, 16 perusopetuksen ryhmää ja kolme pienluokkaa. Koulussa on viime vuosina ollut 30-40 (8-9%) tehostetun tuen ja 25-40 (7-8%) erityisen tuen oppilasta. Määrien oletetaan pysyvän saman tasoisina. Maahanmuuttotautaisia oppilaita on vain muutamia, 1-10 oppilasta.

Opiskeluhoollon palveluista kouluterveydenhoitaja on paikalla kolmena päivänä viikossa. Koulukuraattori ja koulupsykologi ovat tavattavissa yhtenä päivänä viikossa Nivan koululla sekä tarvittaessa muulloinkin. Opiskeluhoollon palveluja käytetään joustavasti niin yksittäisiin oppilaisiin, yhteisölliseen opiskeluhooltoon sekä yhteistyöhön.

Tilanne kyläkouluilla

Kiuruvedellä on neljä kyläkoulua ja niissä on oppilaita yhteensä oppilaita noin 150. Opetus on yhdysluokkaopetusta. Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden määrät ovat noin 10% oppilasmäärästä.

Koulukuraattori ja -psykologi ovat kyläkoulujen käytössä yhtenä päivänä viikossa. Kyläkoulujen oppilaiden käytössään on myös kouluterveydenhoitajan ja lääkärin palvelut tarkastusten osalta ja erikseen ajan varaamalla.

Tilanne Kiuruveden yläkoululla

Kiuruveden yläkoulussa on noin 240 oppilasta. Erityisessä tuessa olevia oppilaita on noin 30 (13-14 %) ja tehostetussa tuessa noin 40 (16-17%). Vuositasolla voidaan arvioida tehostetun ja erityisen tuen vaiheessa yleensä olevan 60-70 oppilasta. Maahanmuuttotautaisia oppilaita on vain muutamia.

Opiskeluhoollon palveluista kouluterveydenhoitaja on paikalla viitenä päivänä viikossa. Koulukuraattori ja koulupsykologi ovat tavattavissa yhtenä tai kahtena päivänä viikossa yläkoulun tiloissa sekä tarvittaessa muulloinkin.

Oppilashuollon palveluja täydentää hankerahoituksella palkatut koulunuorisotyöntekijät ja tsemppari-ohjaaja.

Tilanne Kiuruveden erityiskoululla

Erityiskoulun oppilaat ovat useimmiten kaikki jollain muotoa tavallisesta poikkeavassa lähtötilanteessa. Oppilaat tulevat pääasiassa kahdesta sijaishuollon yksiköstä, Himaharju OY:stä ja Satuniemi OY:stä. He ovat näihin yksiköihin sijoitettuna joko hyvin lyhyen ajan tai yleisemmin täysi-ikäisyyteen tai oppivelvollisuuden suorittamisen loppuun saakka.

Oppilasmäärä vaihtelee erityiskoulussa vuosittain ja lukuvuoden aikanakin 12-20 oppilaan välillä. Jokaiselle oppilaalle käytännössä rakennetaan henkilökohtaisesti tarvittavat opiskeluhuollolliset palvelut heti oppilaan saavuttua kouluun. Näiden erilaisten tukitoimien määrää ja tasoa seurataan koko ajan ja niitä säädetään tarpeen mukaan.

Oppilailla on käytössään kaikki Kiuruveden perusopetuksen opiskeluhuollolliset palvelut (koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoito). Tämän lisäksi oppilailla on hyvin laajasti olemassa olevia asiakas/hoidosuhteita erilaisiin kuntoutus/hoitoyksiköihin. Näiden hoidosuhteiden jatkuminen mahdollisimman paljon entisellään on katsottu tukevan myös koulutoimintaa. Tukimuotojen käytännön järjestelyistä vastaa oppilaan sijaishuollon yksikkö.

Erityiskoululla ei ole paikalla olevaa terveydenhoitajaa, vaan he käyvät terveystarkastuksissa yläkoululla.

Opiskeluhooltosuunnitelman liitteet

Opiskeluhooltosuunnitelma sisältää useita liitteitä, joissa käytänteitä ja toimintamalleja on kirjattu erilaisiin tilanteisiin. Osa liitteistä on koko perusopetuksen yhteisiä ja osa on koulukohtaisia liitteitä

Opiskeluhoollon suunnitelman liitteitä ovat:

- Koulujen järjestyssäännöt (Liite 1)
- Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa (Liite 2)
- Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi häirinnältä, väkivallalta, aggressiiviselta käyttäytymiseltä, kiusaamiselta ja seksuaaliselta häirinnältä. Puuttumismalli ja ohje asian käsittelyyn (yksilö-, ryhmä- ja koko yhteisön tasolla) sekä ohje oppilaan yksilölliseen tukeen, mahdolliseen tarvittavaan hoitoon ja jälkiseurantaan. (Liite 3)
- Kiuruveden kaupungin toimintamallit poissaoloihin puuttumiseen (Liite 4)
- Lisäohjeet poissaoloihin puuttumisen malliin (Liite 5)
- Toimintaohjeet rehtoreille ja opettajille tupakointitapauksissa (Liite 6)
- Toimintaohje, kun nuori koulupäivän aikana on päihtyneenä (Liite 7)
- Kiuruveden kaupungin toimintamalli nivelvaiheisiin (Liite 8)
- Suostumus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon (Liite 9)
- Yksilökohtainen opiskeluhooltokertomus-lomake (Liite 10)

2. Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on tärkeä osa koulujen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä. Se on luonteeltaan ennaltaehkäisevää toimintaa lasten hyvinvoinnin ja turvallisuuden takaamiseksi. Vastuu lasten hyvinvoinnista kuuluu kaikille koulussa työskenteleville ja se on keskeinen osa koulun kasvatustehtävää. Yhteisölliseen opiskeluhuoltoon kuuluvat seuraavat osa-alueet:

- myönteisen vuorovaikutuksen tukeminen
- nivelvaiheiden yhteistyö
- henkilökunnan yhteistyö
- tunnetaitokasvatus ja sosiaalisten taitojen oppiminen, esim. askeleittain, ART
- hyvinvoinnin sisällyttäminen oppiaineiden sisältöön. Opettaja voi käyttää tähän erilaista materiaalia, kuten Hyvinvoinnin vuosikelloa <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=22f675c8-f199-48ee-94a4-80cc0d619be4> - aikuisten taito aitoon kohtaamiseen ja kiinnostus lapsen asioista.
- ryhmäyttäminen ja tiimit. On ensiarvoisen tärkeää, että jokainen oppilas tuntee kuuluuvansa porukkaan. Erityisen tärkeää tämä on lukuvuoden alussa ja kun ryhmään tulee uusia oppiaita ja nivelvaiheissa. Myös luokan sisällä voi olla pienempiä tiimejä, joissa opitaan yhteistä vastuuta ja toisista huolehtimista. <https://www.varinautit.fi>
- turvallisuus; niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinenkin. Tutkimusten mukaan oppilaiden turvallisuuden kokemukseen ja hyvinvointiin vaikuttaa kaikkein eniten työrauha luokassa. Tähän on opettajalla suuri vaikutus. Tarvitaan erilaisia, kullekin ryhmälle sopivia, pedagogisia ratkaisuja työrauhan ylläpitoon.
- yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- kiusaamisen ehkäiseminen, selvittely-tiimi
- oppilaiden osallisuus. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Perusopetuslain mukaan koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja opetuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.
- Alakouluilla valitaan vuosittain oppilaskunnan hallitus. Oppilaskunnan hallituksen tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja opetuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Koululla järjestetään myös tukioppilas- ja välkkäritoimintaa. Opettajat osallistavat oppilaita luokkansa toiminnan ja oppimisen suunnitteluun, kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin.

- Yläkoulussa käytetään oppilaskunta- ja tukioppilastoiminnalle yhteistä nimeä TOKU-toiminta. TOKU-toimintaan on koulutus 8. luokan lyhytvalintana. Lisäksi heitä kouluttavat yhteistyötahot (mm. nuorisotoimi). Tärkeä yhteistyötaho TOKU-toiminnassa on MLL.
- huoltajien osallisuus; Huoltajien osallisuutta mahdollistetaan vanhempainyhdistyksen toiminnan, vanhempainiltojen ja yhteisten tapahtumien kautta. Vanhempainyhdistykselle varataan mahdollisuus osallistua yhteisöllisiin opiskeluhuollon palavereihin. Luokkatasolla vanhempien kanssa tehdään yhteistyötä mm. luokkaretkien varainkeruuseen ja valvontatehtäviin erilaisissa tapahtumissa.

Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Opetuksen järjestäjä seuraa koulun opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

Koulu antaa lukuvuosittaisen arvioinnin yhteydessä selostuksen koulukohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumisesta. Tässä yhteydessä tarvittaessa päivitetään suunnitelmaa. Arvioinnin laatimisesta vastaavat koulujen johtajat ja rehtorit yhdessä opiskeluhuollon henkilöstön kanssa. Arviointi toteutetaan keväisin. Kuraattori ja psykologi tekevät omat toimintakertomuksensa.

Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä käsittelee arviointitietoja ja -tuloksia kokouksissaan ja kehittää koulukohtaista opiskeluhuollon toimintaa saamansa tiedon perusteella. Keskeisistä tuloksista tiedotetaan oppilaita, huoltajia, sivistyslautakuntaa ja tarvittavia yhteistyötahoja.

Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toteutumisen seuraaminen tapahtuu kaupungin HYTE-ryhmän kokoaman hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointiraportin kautta. HYTE-työryhmässä on myös koulujen edustus. Kiuruveden kaupungin koulut osallistuvat THL:n Kouluterveyskyselyyn sekä Move-mittauksiin säännöllisesti. Näistä saadaan tietoa oppilaiden hyvinvoinnista ja fyysisestä kunnosta.

Järjestyssäännöt

Jokaista oppilasta ohjataan kunnioittamaan luontoa ja pitämään huolta ympäristönsä siisteydestä koulun piha-alueella, koulurakennuksessa, retkillä ja myös vapaa-ajalla. Turvallisen ja viihtyisän koulupäivän luomiseksi on koululle laadittu järjestyssäännöt yhteistyössä oppilaiden, huoltajien, työntekijöiden ja opiskeluhuollon kanssa.

Järjestyssäännöt löytyvät tämän suunnitelman liitteestä 1.

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Kouluyhteisöllä on yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Näitä asioita on tarkennettu koulun järjestyssäännöissä, joiden tarkoitus on edistää kouluyhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä.

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

Tapaturmien ehkäiseminen on koulun jokapäiväistä toimintaa. Tämän sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjauskäytännöt on tarkemmin ohjeistettu koulun järjestyssäännöissä, pelastus- ja kriisisuunnitelmissa.

Tapaturmien ehkäiseminen

Työturvallisuuslain 18 §:n puitteissa jokainen työntekijä huolehtii omalta osaltaan terveellisestä ja turvallisesta ympäristöstä. Havaituista epäkohdista tiedotetaan asianomaisille korjaustoimia varten. Koulurakennuksessa ja koulun alueella ilmenneistä puutteista tai vaaroista on ilmoitettava viipymättä kiinteistönhoitajalle sekä kansliaan. Viallinen laite on poistettava välittömästi käytöstä.

Myös oppilaita on ohjeistettu kertomaan huomaamistaan vaaratilanteista aikuiselle, samoin käyttäytymään liikenne- ja koulun järjestyssääntöjä noudattaen. Laki velvoittaa mm. käyttämään kypärää pyöräillessä. Jokaisen on sitouduttava omalta osaltaan ylläpitämään turvallisuutta.

Koulussa tapaturman ehkäisemiseksi käydään oppilaiden kanssa läpi järjestyssäännöt ja turvallisuusohjeet. Erilaisia turvallisuustilanteita harjoitellaan Sääntöjen ja ohjeiden noudattamista seurataan jatkuvasti. Tapaturmia pyritään ehkäisemään turvallisella ympäristöllä sekä riittävällä valvonnalla erityisesti siirtymä- ja välituntitilanteissa. Välitunneilla on riittävä määrä välituntivalvoja, jotka tunnistaa huomioliivistä. Opettajahuoneen seinältä löytyy lista välituntivalvoista. Mikäli välituntivalvoja on estynyt suorittamaan omaa valvontaansa, hän huolehtii sijaisen hankkimisesta. Välituntialue on myös rajattu ja turvallinen. Välituntialueelta poistuminen ilman henkilökunnan lupaa on järjestyssäännöissä kielletty.

Opettaja valvoo ruokailun. Näin ruokailutilanne on rauhallinen ja turvallinen.

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Kouluyhteisöllä on yhtenäiset toimitavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Oppilaille kerrotaan laitteiden turvallisesta käytöstä, suojautumisesta sekä toimimisesta tapaturman sattuessa. Eri oppiaineiden turvallisuusohjeita noudatetaan. Teknistä työtä opettavat tarkistavat

teknisentyön laitteiden kunnon säännöllisesti ja ilmoittavat mahdollisista puutteista kiinteistöhoitajalle sekä rehtorille. Vaaratilanteet tulee ilmoittaa rehtorille.

Kaikki koulun retket ja muut koulun alueen ulkopuolella tapahtuvat toiminnot suunnitellaan etukäteen ja kirjataan toimintasuunnitelmaan. Turvallisuustekijöihin kiinnitetään erityistä huomiota, esimerkiksi ensiapupakkaus otetaan aina mukaan tapaturmien varalta. Opetuksen järjestäjä varmistaa, että oppilaan oppimisympäristö myös työelämään tutustumisjakson (TET) aikana on turvallinen.

Tarkemmin tapaturmien ehkäisemisestä sekä toimenpiteistä tapaturmissa löytyy koulujen Turvallisuussuunnitelmasta sekä Kriisihoitosuunnitelmasta.

Ensiavun järjestäminen

Koulun henkilökunnalla on tarvittavat ensiaputaidot, joita päivitetään säännöllisellä koulutuksella. Riittävällä määrällä henkilökunnasta on suoritettuna ensiapukoulutus.

Koululla on tarvittavat ensiapuvälineet. Jokainen, joka huomaa ensiapuvälineissä puutteita, on velvollinen ilmoittamaan asiasta koulun kansliaan. Opettajienhuoneen jääkaapissa on kylmäpakkauksia. Koulun ulkopuolisiin tapahtumiin ja retkille otetaan mukaan ensiapupakkaus. Henkilökunta päivittää säännöllisesti ensiaputaitonsa.

Hoitoonohjaus

Välitön ensiapu annetaan koululla. Tarvittaessa oppilas ohjataan kouluterveydenhoitajan luokse tai suoraan terveystakeskukseen. Häätätilanteissa kutsutaan ambulanssi. Opettaja tai muu henkilökunnan jäsen tekee arvion hoitoonohjauksen tarpeesta tapaturman sattuessa. Huoltajille tiedotetaan tapaturmasta. Tiedotuksesta huolehtii luokanopettaja tai muu paikalla oleva opettaja sopimuksen mukaan.

Terveystenhoitajan tehtäviin ei kuulu sairaanhoidolliset toimenpiteet, vaan terveystenhoitaja lähettää oppilaan hoidon tarpeen arvioin perusteella terveystakeskuksen vastaanotolle tai päivystykseen. Pienet ensiaputoimenpiteet terveystenhoitaja antaa.

Jos koulussa sattuu tapaturma, siitä on laadittava oppilaan opettajan toimesta tapaturmailmoitus, joka toimitetaan koulun kansliaan. Tapaturmasta ilmoitetaan viipymättä oppilaan huoltajalle. Vakuutus ei ole voimassa, mikäli oppilas poistuu luvatta koulun alueelta.

Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Taajaman alueen oppilaat kulkevat kouluun omilla kulkuvälineillään tai jalan. Liikenteessä käyttäytymistä ja turvallista liikkumista kerrataan vuosittain. Myös saattoliikennettä varten on omat ohjeensa. Huoltajia on kehoitettu jättämään lapset turvallisesti tien varteen, josta oppilailla on turvallinen kulku koulun piha-alueelle.

Koulukuljetukset tapahtuvat linja-autoilla ja takseilla, joilla on vakioreitit. Taksit voivat ajaa koulurakennuksen päätyyn henkilökunnan parkkialueelle, josta oppilaat voivat siirtyä turvallisesti kouluun. Taksikyytejä vastassa on aina koulunkäynnin ohjaajia.

Linja-autot lähtevät yleisestä linja-autoterminaalista koulun piha-alueen ulkopuolelta ja linja-autoissa on vaihtelevasti muitakin matkustajia. Osa yläkoulun oppilaista jää linjaautoista linja-autoasemalla, josta he siirtyvät Kiuruveden lukion tiloihin. Aamuisin linjaautot saapuvat enne koulun alkua terminaaliin ja oppilaat siirtyvät turvallista reittiä koulunpihalle odottamaan koulun alkua. Terminaalissa on valvoja.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan. Ohjattu toiminta voi olla osallistumista tukiopetukseen, kerhotoimintaan tai muuhun ohjattuun toimintaan. Oppilaalle voidaan osoittaa luokka, jossa hän voi tehdä läksyjä valvotusti. Tämä koskee oppilaita, jotka kuuluvat kuljetuksen piiriin.

Koulukuljetuksen odotusaikoja ei erityiskoululla juurikaan ole, koska oppilaat asuvat pääosin koulun pihapiirissä. Muille kouluille integroitua oppilaat noudattavat kyseisen koulun ohjeistusta sekä sivistyslautakunnan hyväksymän koulukuljetusoppaan ohjeita. Kesken päivää tapahtuvista kuljetuksista pääasiassa vastaa lastensuojeluyksiköt.

Koulupäivän päättyessä terminaalissa on valvoja. Myös taksiin menijät saatetaan kyyteihin.

Odotusaikana ja koulumatkoilla on käyttäydyttävä asiallisesti ja hyviä tapoja noudattaen. Vaikka koulun toimivalta ei kuulu oppilaan käyttäytymisen kontrollointi koulumatkoilla tai oppilaan vapaa-ajalla, lainsäädäntö edellyttää, että perusopetuksen rehtori tai opettaja ilmoittaa tietoonsa tulleista koulussa tai koulumatkoilla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syylistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. (Perusopetuslaki 29 §) Koulun kasvatustehtävään kuuluu lisäksi yleisesti oppilaiden ohjaaminen hyvään käytökseen ja vastuullisuuteen koulumatkoilla.

Koulun järjestyssääntöjen voidaan katsoa Opetushallituksen tulkinnan mukaan olevan voimassa myös ennen ja jälkeen koulupäivän välitunnin mittaisen ajan. Näin ollen koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulukyytiä odoteltaessa.

Koulukohtaisen opiskeluhuoltoryhmän johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Opiskeluhuoltoa suunnitellaan, kehitetään, toteutetaan ja arvioidaan yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä, jonka kutsuu koolle ja jota johtaa rehtori. Rehtorin lisäksi tähän

yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään voi kuulua terveydenhoitaja, koulupsygykkari, tsemppari, koulunuorisotyöntekijä(t), psykologi, kuraattori, erityisopettaja(t) ja apulaisrehtori. Yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat myös oppilaskunnan ja huoltajien edustajat. Koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa tehdään yhteistyötä tilanteen ja tarpeen mukaan. Tarvittaessa esim. nuorisotoimen, lastensuojelun, erikoissairaanhoidon ja poliisin edustajia voidaan kutsua yhteisiin palaveriin.

Yhteisöllisiä opiskeluhuollon palaveria voidaan valmistella ja niissä sovittuja toimenpiteitä panna käytäntöön koulun omalla opiskeluhuoltoryhmällä. Tähän opiskeluhuoltoryhmään kuuluu koulun omaa opiskeluhuoltohenkilöstöä tarpeen mukaan. Tällä pyritään tehokkaaseen toimintaan varsinaisissa yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän tapaamisissa.

Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän tehtävänä on kouluyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Lisäksi yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän tehtävä on miettiä muita toimia kouluviihtyvyyden ja -turvallisuuden lisäämiseksi. Koulukohtainen yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.

Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Koulun järjestyssäännöt lisäävät kouluyhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa.

Koulukohtaisen opiskeluhuoltoryhmän tehtävänä on opiskeluhuollon asiakirjojen päivittäminen, arviointi ja toteutuman seuraaminen. Opiskeluhuoltosuunnitelman liitteissä on ohjeita ja toimintatapoja, joilla pyritään mahdollistamaan oppilaiden oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Siihen kuuluvat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus

Poissaolojen ehkäiseminen, seuranta ja poissaoloihin puuttuminen

Poissaolojen seuranta kuuluu sekä kodille että koululle. Kouluilla seurataan oppilaiden poissaoloja ja ilmoitetaan poissaoloista huoltajalle. Opettaja merkitsee oppilaan poissaolot Wilmaan. Poissaoloja seurataan systemaattisesti ja jatkuvasti ja poissaolojen taustatekijät pyritään selvittämään kattavasti, jotta pystytään tarjoamaan tarvittavia tukitoimia oppilaan koulunkäyntiin. Poissaolojen seuraaminen ja niiden syiden selvittäminen on luokanopettajan ja luokanohjaajan tehtävä. Huoltajan velvollisuus on huolehtia lapsensa oppivelvollisuuden suorittamisesta.

Poissaolojen ennaltaehkäisyn näkökulmasta oppilaille tehtiin keväällä 2023 kysely, jossa kysyttiin mitkä asiat heidän mielestään lisäsivät halukkuutta tulla kouluun. Kysely toteutettiin ikätasolle sopivalla tavalla. Vastauksissa esille nousivat seuraavat asiat:

- mukavat oppitunnit ja uuden oppiminen
- välitunnit ja kaverit
- hyvä ruoka
- ulkoilu ja liikunta

- erilaiset teema- ja retkipäivät
- kiusaamattomuus
- mukavat aikuiset
- oppilaiden mielipiteiden kuuntelu

Liitteessä 4 on Kiuruveden kaupungin toimintamallit poissaoloihin puuttumiseen sekä liitteessä 5 lisäohjeita toimintamalleihin opetushenkilöstölle.

Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Oppilaita ohjataan noudattamaan terveellisiä elämäntapoja, niin ravitsemuksen, unen, levon kuin päihteiden käytön suhteen. Tarvittaessa voidaan pyytää oppitunneille terveysneuvonnan ammattilaisia kertomaan terveellisistä valinnoista ja päihteiden käytön vaarallisuudesta. Opettaja voi käyttää terveellisiin elämäntapoihin ohjatessaan esimerkiksi Rovaniemellä eräässä opetushallituksen pilottihankkeessa kehitettyä Hyvinvoinnin vuosikelloa, joka löytyy sähköisesti tästä linkistä.

<https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=22f675c8-f199-48ee-94a4-80cc0d619be4>

Tupakkalain (549/2016) 74§: n mukaan tupakointi on kielletty perusopetusta antavan oppilaitoksen sisätiloissa sekä niiden käytössä olevilla ulkoalueilla. Tupakointikielto koskee oppilaita, koulun henkilökuntaa sekä ulkopuolisia henkilöitä. Tupakointikielloista tulee tiedottaa ja henkilökunta tulee ohjeistaa puuttumaan tupakointikieltojen rikkomiseen. Tupakointikielto on voimassa myös koulun toiminta-ajan ulkopuolella. Tupakointi koulun sisätiloissa ja sen käytössä olevalla ulkoalueella on kielletty esimerkiksi kesälomakuukausinakin, vaikka tiloissa järjestettäisiin tuona aikana jotakin muuta toimintaa. Koulu ei kuitenkaan vastaa tupakointikieltojen noudattamisen valvonnasta toiminta-aikansa ulkopuolella.

Liitteessä 6 on ohjeet rehtorille ja opettajalle tupakointitapauksissa ja liitteestä 7 löytyvät toimintaohjeet, mikäli lapsi tai nuori on koulupäivän aikana päihtyneenä.

Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Kouluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä arvioidaan säännöllisesti toteutettavissa tarkastuksissa. ”Koulujen ja oppilaitosten terveydellisten olosuhteiden tarkastukset perustuvat valtioneuvoston asetukseen (338/2010), terveydenhuoltolakiin (1326/2010), terveydensuojelulakiin (763/1994) ja työterveyshuoltolakiin (1383/2002). Laki velvoittaa tarkastamaan koulu- ja opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden joka kolmas vuosi (Terveydenhuoltolaki 16-17§).

Ympäristöterveystarkastuksista vastaa Ympäristö- ja terveysvalvontapalvelut, joka ottaa yhteyttä kouluihin ennen suunniteltua tarkastusta. Rehtori kokoaa tarkastuksiin osallistuvan

ryhmän, johon kuuluu ympäristöterveystarkastajan ja rehtorin lisäksi koulu/opiskeluterveydenhuollon edustaja, henkilöstön työterveyshuollon/työsuojelun edustaja sekä tarvittaessa muuta koulun henkilökuntaa ja asiantuntijoita esim. kiinteistönhuollosta. Tarkastuksen perusteella laaditaan valvontakertomus. Tarkastukset suoritetaan kolmen vuoden välein ja tarkastuksissa todettujen puutteiden korjausta seurataan vuosittain. Lisäksi kiinteistöissä tehdään tarkastuksia tarpeen mukaan, esim. epäiltäessä sisäilmaongelmia.

Palo- ja turvallisuustarkastukset tehdään säännöllisesti yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös pelastautumis- ja sisäänsuojautumisharjoituksissa.

Henkilökunnan työterveydestä huolehtii Terveystalo. Henkilökunta käy säännöllisesti terveystarkastuksissa kaupungin työterveyssuunnitelman mukaisesti.

Koulun pihan ja koulurakennuksen turvallisuudesta vastaa kiinteistönhoitaja. Jokaisella kouluyhteisön aikuisella on velvollisuus ilmoittaa havaitsemastaan epäkohdasta, rikkoutuneesta välineestä ja muusta turvallisuusriskistä välittömästi kiinteistönhoitajalle. Pihan välituntivälineiden turvallisuus tarkistetaan säännöllisesti. Kouluympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Tässä luvussa kuvataan yksilökohtaisen opiskeluhuollon kokonaisuus, josta ilmenee yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi.

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoitoa. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeätä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä opiskeluhuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa. Vuorovaikutus perheen ja viranomaisien välillä on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Opiskeluhoitotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuudet huomioiden. Opiskeluhuollolla palvelujen käyttäminen on opiskelijoille ja heidän perheilleen vapaaehtoista.

Oppilaan ohjaamisesta oppilashuoltopalveluihin vastaa koulujen henkilökunta. Mahdollisuuksista hakeutua opiskeluhuollon palveluihin kerrotaan oppilaille ikään ja

kehitykseen sopivalla tavalla luokissa ja muissa sopivissa tilanteissa. Vastuu oppilaiden tiedottamisesta on luokanopettajalla ja luokanohjaajilla.

Tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen. Suostumus pyydetään kirjallisella lomakkeella (liite 9). Suostumuksen pyytää monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaja.

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseksi. Asiantuntijaryhmä kootaan tilannekohtaisesti. Siihen kuuluu tarpeen mukaan joitakin seuraavista koulun opiskeluhuollon henkilöstöstä: terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi ja psyykkari sekä koulun henkilökuntaa, kuten rehtori, opettaja, erityisopettaja tai muu siinä tilanteessa keskeinen koulun aikuinen. Asiantuntijaryhmällä on oikeus pyytää neuvoa oppilaan asioissa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoista. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön asian hoitamisessa.

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaa se opiskeluhuollon tai koulun henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu. Pääsääntöisesti ryhmän kutsuu koolle luokanopettaja tai -ohjaaja.

Opiskeluhuolto toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. Oppilaan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevista toimenpiteistä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Monialaisessa asiantuntijaryhmässä on oppilasta ja tarvittaessa hänen perhettään tukevia yhteistyöelimiä. Ryhmä keskustelee ja sopii asioista sekä vastuista sovitaan yhdessä. Tavoitteena on niin pitkälle kuin mahdollista työskennellä yhteistyössä huoltajien kanssa.

Oppilaan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella (liite 9) hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja, asiantuntijoita taikka oppilaan läheisiä. Oppilaalle ja hän huoltajalleen esitetään, keitä asiantuntijoita asiantuntijaryhmään olisi hyvä kuulua ja samalla tuodaan esille se, että jäsenten nimeäminen tapahtuu vain oppilaan tai hänen huoltajansa suostumuksella. Suostumuksen pyytää monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaja. Ellei oppilaalla ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, tarvitaan huoltajan suostumus. Arvion oppilaan edellytyksistä arvioida suostumuksen merkitystä tekee kuraattori tai psykologi.

Alaikäinen voi ikänsä, kehitystasonsa, muiden henkilökohtaisten ominaisuuksien sekä asian laadun mukaan painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan

asian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä tietoja huoltajalle, jolle se ole selvästi hänen edun vastaista. Arvion oppilaan edun toteutumisesta tekee kuraattori tai psykologi. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

Opiskeluhuollon tapauskohtaisesti koottavaa asiantuntijaryhmää koskee Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 20-22 §, jonka mukaan ryhmän jäsen ei saa käyttää asiantuntijaryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskeluhuoltoon liittyvään tehtävään. Kuitenkin opiskeluhuoltoryhmän jäsenillä on oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja kertoa heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin julkisuuslaissa säädetään.

Asiantuntijan, joka ei ole opiskeluhuoltoryhmän jäsen, kuuleminen ei edellytä oppilaan tai hänen huoltajansa suostumusta.

Oppilaanyksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaaville viranomaisille sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23 §) Lisäksi hiellä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. (Perusopetuslaki 40 §)

Tapauskohtaiseen yksilölliseen opiskeluhuoltoryhmään voidaan kutsua jäseneksi tai kuultavaksi asiantuntijaksi koulun ulkopuolisia toimijoita esimerkiksi sosiaali- tai nuorisotoimesta, neuvolasta, erikoissairaanhoidosta tai poliisista.

Lastensuojelulain 25 §:n mukaan opetushenkilöstöön kuuluvalla on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, jos hän on tehtävässään saanut tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä

Opiskeluhuoltokertomus ja -rekisteri

Monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö/koollekutsuja kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhuoltokertomukseen. Kirjaajana voivat toimia myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Opiskeluhuoltokertomuksen etulehdeksi tulostetaan Wilmasta oppilaan perustietosivu. Kirjaukset tehdään lomakkeelle, joka on tämän suunnitelman liitteenä (Liite 10). Jos opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja annetaan sivulliselle, on asiakirjaan merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella niitä on luovutettu.

Opiskeluhuoltokertomukset sekä muut opiskeluhuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhuoltorekisteriin.

Opetuksen järjestäjä ylläpitää opiskeluhuoltorekisteriä ja nimeää rekisterille vastuuhenkilön. Vastuuhenkilö määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet rekisteriin tallennettaviin

tietoihin. Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Jokaisella koululla on oma opiskeluhuoltorekisteri, jota säilytetään kullakin koululla säännösten mukaisesti. Opiskeluhuoltorekisterin vastuhenkilö on Nivan koululla ja yläkoululla koulusihteeri, joka huolehtii asiakirjojen säännösten mukaisesta säilyttämisestä ja tietojen luovuttamisesta. Kyläkouluilla vastuhenkilö on koulunjohtaja.

Opiskeluhuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetuksesta epäämisen yhteydessä

Opiskeluhuollon tehtävänä on tukea oppilasta sellaisissa tilanteissa, joissa hän toiminnallaan tai käyttäytymisellään on rikkonut koulun järjestyssääntöjä. Tuen tarpeessa ovat turvallisuutta vaarantaneissa tilanteissa sekä tekijä että uhri/uhrit. Opiskeluhuollon tukea voidaan tarvita myös koko yhteisön tasolla, esimerkiksi jos yksittäisen oppilaan väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen on aiheuttanut turvattomuutta ja pelkoa koko koulussa. Tällöin noudatetaan äkillisen kriisin hoitamisen menettelytapoja koulun kriisisuunnitelman mukaisesti.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty Perusopetuslain 36 §: ssä tarkoitettu kurinpitotoimi tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi, järjestetään tarvittava opiskeluhoito. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 §:n tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.

Koulut noudattavat perusopetuslain mukaisia ojennus- ja kurinpitotoimia. Kun oppilas rikkoo järjestyssääntöjä, tulee tekemisestä seuraamus. Seuraamuksen tarkoitus on todentaa tekijälle, että hän on toiminut väärin. Kaikista seuraamuksista tiedotetaan huoltajaa ja varataan heille sekä oppilaalle mahdollisuus tulla kuulluksi. Ojennus- ja kurinpitotoimet ovat seuraavat:

- opettajan puhuttelu / huomautus ja/tai Wilman merkintä tuntimerkinnöissä
- laiskanläksy
- kasvatusteskustelu
- jälki-istunto
- rehtorin puhuttelu
- luokasta poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi
- opetuksen evääminen jäljellä olevan koulupäivän ajaksi
- kirjallinen varoitus
- määräaikainen erottaminen

Opiskeluhuollon tuki voi aluksi olla välittömästi annettavaa tukea oppilaan ja muun yhteisön rauhoittamiseksi. Rehtori ja opettajat ovat ensisijaisesti vastuussa ojentamis- ja kurinpitotoimien käynnistämisestä ja yhteydenpidosta myös oppilaan huoltajiin. Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus tulla kuulluksi ja myös oikeus saada tietoa tapahtumasta, jonka perusteella oppilasta rangaistaan. Samassa yhteydessä tulee tarvittaessa käynnistää myös opiskeluhuollon monialainen yhteistyö. Tämän lisäksi tulee huolehtia siitä, että oppilas ei jää

jälkeen opetuksesta. Oppilaan mahdollisuudet opiskeluun tulee turvata mahdollisimman pian.

Mikäli oppilas joudutaan poistamaan oppitunnilta, hän ohjautuu ensisijaisesti toiseen luokkaan tai muuhun sopivaan tilaan. Tällöin oppilaan valvonta on opettajan vastuulla. Muita vaihtoehtoja ovat oppilaan ohjaaminen psyykkarin, rehtorin, erityisopettajan, koulukuraattorin tai koulupsykologin luokse. Hänet voidaan jättää myös toisen opettajan tai koulukäynnin ohjaajan valvontaan. Oppitunnilta poistetun oppilaan kanssa käydään kasvatuskeskustelu. Mikäli oppilas jää jälkeen opetuksessa, hänelle tarjotaan tukiopetusta.

Huoltajan, sosiaalitoimen ja perheneuvolan kanssa tehdään tarvittaessa tiivistä yhteistyötä. Lastensuojelusta voidaan konsultoida lastensuojelun tarvetta. Rikoksista ilmoitetaan suoraan poliisille.

Yhteistyö kouluterveydenhuollon kanssa

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on koko kouluyhteisön hyvinvointi ja oppilaiden terveyden edistäminen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä, oppilaiden, opettajien ja muun opiskeluhoollon henkilöstön kanssa.

Laaja-alaiset, määräaikaist terveystarkastukset sekä seulontatutkimukset muodostavat kouluterveydenhuollon rungon. Peruskoulun oppilaille tehdään määräaikaist terveystarkastukset vuosittain. Laaja-alaisia terveystarkastuksia, joissa on mukana terveydenhoitajan lisäksi lääkäri, tehdään 1., 5. ja 8.vuosiluokalla. Laaja-alaiseen terveystarkastukseen kutsutaan molemmat vanhemmat/huoltajat. Terveystarkastuksen kokonaisuuteen kuuluu opettajan arvio oppilaan pärjäämisestä ja hyvinvoinnista koulussa sekä terveydenhoitajan ja lääkärin tapaaminen. Opettajan arvion avulla pyritään saamaan kokonaiskuva oppilaan hyvinvoinnista ja mahdollisista haasteista koulussa. Arvion tekeminen vaatii huoltajalta kirjallisen suostumuksen.

Laaja-alaisessa terveystarkastuksessa selvitetään kokonaisvaltaisesti perheen terveyttä ja hyvinvointia sekä voimavaroja (elinoloja, kasvuympäristön turvallisuutta, perheenjäsenten merkittäviä sairauksia, terveystottumuksia sekä perhettä mahdollisesti kuormittavia tekijöitä kuten päihteet tai mielenterveysongelmat). Kahdeksannen luokan terveystarkastuksessa arvioidaan oppilaan erityiset tarpeet ammatinvalinnan ja jatkoopiskelun kannalta, sekä suunnitellaan tarvittavat tukitoimenpiteet. Määräaikaisten terveystarkastusten lisäksi järjestetään yksilön tarpeen mukaisia käyntejä.

Terveydenhoitajat osallistuvat moniammatillisiin työryhmiin pyydetäessä arvioimaan esimerkiksi kouluympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta.

Oppilaan sairauden hoito tai lääkityksen järjestäminen sekä erityisruokavaliot

Vastuu oppilaan sairaanhoidon järjestämisestä kuuluu huoltajalle. Lapsen sairaanhoidosta huolehtii terveyskeskuksen omalääkäri. Kouluterveydenhuolto antaa ensiavun ja järjestää mahdollisen jatkohoidon ohjaamisen koulupäivän aikana äkillisesti sairastuneille sekä koulutapaturmissa itsensä satuttaneille oppilaille.

Oppilaan sairauden vaatimasta hoidosta tai oppilaan koulupäivän aikana annettavan lääkityksen antamisesta ja tiedottamisesta vastaa huoltaja. Jos koulun oppilaalla on hoitoa vaativa sairaus, on terveydenhoitaja/lääkäri lähinnä konsultatiivinen tuki koululle. Mikäli oppilas tarvitsee lääkityksen ottamisessa aikuisen apua, on asiasta sovittava terveydenhoitajan, opettajan ja huoltajan välillä. Opettaja tai koulun henkilökunta ei ole velvollinen huolehtimaan oppilaan lääkinnästä.

Koulun on saatava riittävä tieto oppilaan koulupäivään mahdollisesti vaikuttavasta sairauden vaatimasta hoidosta, lääkityksestä tai erityisruokavaliosta. Tällä tiedolla pyritään takaamaan oppilaille turvallinen koulupäivä ja osataan toimia mahdollisimman tehokkaasti esimerkiksi diabeetikon shokkikohtauksessa. Vastuu tiedottamisesta on huoltajalla.

Oppilaan huoltajan tulee täyttää kouluruokalaan toimitettava erityisruokavaliolomake, mikäli oppilas tarvitsee erityisruokavaliota. Lomake toimitetaan kouluun aina uuden lukuvuoden alkaessa ja tarpeen mukaan, mikäli ruokavaliossa tapahtuu muutoksia.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut

Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelujen avulla annetaan oppilaille riittävä tuki ja ohjaus koulunkäyntiin ja oppilaiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Palveluilla tulee edistää myös koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämistä. Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen kun oppilas, hänen huoltajansa tai muu henkilö on tätä pyytänyt. Yhteydenottaja voi olla myös koulun henkilökunnan tai opiskeluhuollon jäsen.

Jos oppilaitoksen tai opiskeluhuollon työntekijä arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Yhteydenotto tulee ensisijaisesti tehdä yhdessä oppilaan kanssa tai siitä on ilmoitettava viipymättä oppilaalle ja hänen huoltajalleen, jos laki ei sitä estä. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Psykologi tai kuraattori harkitsee tapauskohtaisesti asian kiireellisyyden. Tarvittaessa oppilas on ohjattava saamaan muita opiskeluhuollon palveluja.

Asiakastyön ohella kuraattorin ja psykologin tehtäviin kuuluu konsultaatiokeskustelujen käyminen sekä koulun henkilökunnan että koulun ulkopuolisen tukiverkoston kanssa.

Koulupsyykkari

Alakoulun psyykkari tukee koulun kasvatustyötä yhteistyössä muun oppilas- ja opiskelijahuollon kanssa. Keskeiset tehtäväkokonaisuudet ovat yksilö- ja ryhmämuotoinen työskentely oppilaiden kanssa, opettajien ja opiskeluhuollon konsultointi sekä oppilaan ja perheen tukemiseen liittyvä yhteistyö esim. perheneuvolan, lastensuojelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian kanssa. Työn kohde ovat oppilaat/opiskelijat. Välillisiä kohderyhmiä ovat oppilaiden vanhemmat, sisarukset sekä opettajat ja opiskeluhuoltohenkilökunta. Psyykkari antaa tietoa lasten ja nuorten mielenterveydestä sekä auttaa löytämään keinoja tukea lasta, nuorta sekä perhettä.

Kouluterveydenhuolto

Peruskoulun oppilaille tehdään määräaikaista terveystarkastusta vuosittain. Laajoja terveystarkastuksia, joissa mukana on terveydenhoitajan lisäksi lääkäri, tehdään 1. luokalla, 5. luokalla ja 8. luokalla. Muilla luokilla tarkastukset suorittaa terveydenhoitaja. Huoltajan kirjallisella suostumuksella pyydetään opettajan arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa. Opettajan kanssa keskustellaan luokan oppilaista ennen tarkastusta ja tarkastusten jälkeen sekä tehdään luokkakokous yhteenveto, joka ei sisällä oppilaiden henkilötietoja.

Määräaikaisten terveystarkastusten lisäksi järjestetään yksilöllisen tarpeen mukaisia käyntejä.

Mikäli koulun oppilaalla on hoitoa vaativa sairaus, on terveydenhoitaja/ lääkäri lähinnä konsultatiivinen tukitoimi koululle. Oppilaan sairauden mukainen hoitosuhde on usein muualla, mutta tarvittaessa kouluterveydenhuolto on tukemassa hoitoa. Erityisruokavalion järjestämiseksi terveydenhoitaja tai lääkäri kirjoittaa oppilaalle todistuksen ruokahuoltoon varten ja keskustelee oppilaan kanssa ravitsemusasioista, mikäli ruokavaliolla on terveysvaikutuksia. Pysyvää lääkitystä kouluissa ei hoideta terveydenhuollon puolelta, mutta pieni kipulääkevarasto on kouluterveydenhoitajalla satunnaista tarvetta varten.

Terveydenhoitajat osallistuvat moniammatillisiin työryhmiin pyydettyä arviomaan esimerkiksi kouluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Ensiavun järjestämiseksi kouluissa on oltava ensiapukaappi, jonka sisällön on määritellyt terveydenhoitaja, mutta hankintavastuu ja tavaroiden ajantasaisuuden ylläpito kuuluu koululle.

Terveydenhoitajan tehtäviin ei kuulu sairaanhoidolliset toimenpiteet, vaan terveydenhoitaja lähettää oppilaan hoidon tarpeen arvion perusteella terveyskeskuksen vastaanotolle tai päivystykseen. Terveydenhoitaja tekee pieniä ensiaputoimenpiteitä

Terveystiedon tunneille ja terveysneuvonnasta voi pyytää asiantuntijaa luennoitsijaa ehkäisyvalistuksen pitämiseen sekä seksuaaliterveysneuvontaan. Terveystiedon osallistuu myös koulun vanhempainiltoihin tarvittaessa.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuutta edistetään mm. oppilaskuntatoiminnan kautta. Huoltajille järjestetään mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun sekä järjestetään vanhempainiltoja ja muita tilaisuuksia, joissa vanhempia voi kuulla ja heitä voidaan tiedottaa opiskeluhoitoon liittyvissä asioissa. Huoltajille voidaan tehdä kyselyjä sekä yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoitoon toteuttamisesta.

Huoltajien ja oppilaiden edustaja on mukana myös yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmän toiminnassa. Yksilökohtaisiin opiskeluhoitoon ryhmiin kutsutaan huoltajat, ellei oppilas tätä vastusta.

Yhteisöllisestä ja yksilökohtaisesta opiskeluhoitosta tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja yhteistyötahoja. Oppilaita tiedotetaan kuraattorin, psykologin tai kouluterveydenhoitajan luokkakohtaisissa tapaamisissa. Oppilaan luokanohjaaja/luokanopettaja kertoo oppilaille opiskeluhoitoon periaatteista ja käytettävissä olevista palveluista. Oppilaiden huoltajille tiedotetaan kotiin jaettavilla tiedotteilla, kaupungin nettisivuilla sekä vanhempainilloissa. Opettajat ja koulunkäynnin ohjaajat perehdytetään opetussuunnitelmaan ja kouluhoitoon opiskeluhoitoon suunnitelmaan.

Koulun ja opiskeluhoitoon vastaava henkilökunta perehdytetään opiskeluhoitoon suunnitelmaan. Kouluissa henkilökuntaa perehdytetään suunnitelmaan opettajien kokouksissa, ohjaajien palaverissa sekä mahdollisesti erillisissä opiskeluhoitoon järjestämissä tilaisuuksissa.

Suunnitelmasta tiedotetaan oppilaita ja heidän huoltajiaan. Huoltajille asiasta tiedotetaan vanhempainilloissa, koulutiedotteissa sekä kerrotaan menettelytavoista henkilökohtaisesti. Huoltajia perehdytetään opiskeluhoitoon myös keväällä järjestettävissä nivelvaiheiden infotilaisuuksissa.

Yläkoulussa perehdytetään opiskeluhoitoon järjestämiseen seuraavasti:

- Oppilaiden perehdyttäminen

7. luokan oppilaanohjauksen ja/tai luokanohjaajien oppitunnilla koulupsykologi ja koulukuraattori kertovat työstään ja koulukohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman järjestämistavoista. Heidän työnkuvansa ja yhteystietonsa ovat myös Wilman tiedotteesta.

Kaikki koulun aikuiset ohjaavat oppilasta tarvittaessa opiskeluhoillon avun piiriin. Wilma-tiedotteessa NÄIN TOIMITAAN YLÄKOULUSSA, on myös oppilashuollon henkilöstön työnkuvat sekä yhteystiedot. Samat tiedotteet löytyvät koulun peda.netsivustolta, osoitteesta <https://peda.net/kiuruvesi/yl%C3%A4koulu/nain-toimitaanylakoulussa/koulun-henkilokunta-ja-heidan-tyonkuvansa>

- Opettajien perehdyttäminen

Opiskeluhoiltoa koskevia asioita käsitellään opettajien kokouksissa, tiedotetaan Wilma-viestein sekä henkilökohtaisilla sähköpostiviesteillä. Opettajien kokouksessa muistutetaan sähköisestä koulukohtaisesta opiskeluhoitosuunnitelmasta.

- Muun henkilökunnan perehdyttäminen

Muu henkilökunta (siistijät, keittiöhenkilökunta, kiinteistönhoitaja, koulusihteeri) ohjeistetaan tutustumaan sähköiseen suunnitelmaan. Koulunuorisotyöntekijöiden ja koulunkäynninohjaajien palaverissa käydään opiskelusuunnitelmasta yleiseen koulun toimintaan kuuluvia asioita läpi ja ohjeistetaan tutustumaan sähköiseen suunnitelmaan.

Yhteistyö oppimisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä

Opiskeluhoitoryhmä tekee yhteistyötä myös oppimisen tuen ryhmän kanssa. Oppilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtiminen tarkoittaa myös oppimisen edellytyksistä huolehtimista, vaikka oppimisen tuki ei opiskeluhoiltoon kuulukaan. Oppimisen tukea annetaan Perusopetuslain edellyttämällä tavalla kolmiportaisesti, yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena. Oppimisen tuen asioista päätetään monialaisessa oppimisen tuen ryhmässä. Oppimisen tuen ryhmässä onkin usein myös opiskeluhoillon henkilöstöä, kuten psykologi tai erityisopettaja. Näin ollen yhteistyö oppimisen tuen kanssa on luontevaa. Yhteistyössä on muistettava opiskeluhoiltoa koskeva salassapitosäännöstö.

Oppilaanohjaus on myös merkittävä osa oppilaiden kokonaisvaltaista tukemista ja ohjaamista. Oppilaanohjauksesta vastaavat kaikki opettajat. Yläkoulussa oppilaanohjaajan vastuulla on uraohjaus, työelämän ja koulun yhteistyö sekä yrittäjyyskasvatus. Koulutuksen nivelvaiheissa tehdään yhteistyötä esiopetuksen, alakoulujen, yläkoulun ja toisen asteen oppilaitosten kanssa järjestämällä hyvissä ajoin keväällä tiedonsiirtopalaverit. (Liite 8 Nivelvaiheiden toimintamalli) Opiskeluhoiltoa koskevassa tiedonsiirrossa on aina oltava hoitajan suostumus asian käsittelyyn ja tässä menetellään, kuten yksilökohtaisessa oppilashuollossa.

Sairaalaopetuksessa olevan oppilaan luokanopettaja/luokanohjaaja pitää säännöllisesti yhteyttä sairaalakoulun opetushenkilökuntaan oppilaan opetuksen järjestämiseksi. Opetuksen järjestämisestä sovitaan yhdessä sairaalakoulun opetushenkilöstön kanssa. Tarvittaessa osallistutaan sairaalakoulun oppilaspalaveriin ja oppilaan kokonaistilannetta voidaan käsitellä moniammatillisessa yksilökohtaisessa opiskeluhuollon ryhmässä.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa

Opiskeluhoito on ennen kaikkea ennaltaehkäisevää työtä oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Tästä syystä myös yhteistyö erilaisten lasten ja nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa on tärkeää.

Tätä opiskeluhoitoa koulukohtaista opiskeluhoitosuunnitelmaa tehdessä on otettu huomioon lasten ja nuorten seutukunnallinen hyvinvointisuunnitelma ja Toimintaohjelma neuvolatyölle, koulu- ja opiskeluterveydenhuollolle sekä lasten ja nuorten ehkäisevälle suun terveydenhuollolle.

Yhteistyötä tehdään sosiaalitoimen, perhetyön, lisälmen sairaalan ja Kysin eri yksiköiden, kuten foniatrian tai lasten- ja nuorisopsykiatrian osaston, ehkäisevän päihdetyön, neuvolan, suun terveydenhuollon, kirjasto- ja kulttuuri- ja liikuntatoimen kanssa, ankkuripoliisin sekä eri kristillisten seurakuntien kanssa. Lisäksi yhteistyötä voidaan tehdä mm. Mannerheimin lastensuojeluliiton ja vanhempainyhdistyksen kanssa.

Päivitetystä opiskelijahoitosuunnitelmasta kerrotaan sopivissa kohdissa verkostopalavereja ja tiedotetaan sähköisestä suunnitelman olemassaolosta. Lisäksi palaverissa tiedotetaan erityyppisiä yhteistyötahoja kuten sosiaalityöntekijöitä sekä kuntoutukseen ja terveydenhoitoon liittyviä yhteistyötahoja.

5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on erillisenä asiakirjana tämän suunnitelman liitteissä 3

Opas seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi, löytyy oheisen linkin takaa

https://www.oph.fi/download/189829_Opas_seksuaalisen_hairinnan_ennaltaehkaisemiseksi_ja_siihen_puuttumiseksi_ko.pdf

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. (Toimintasuunnitelmat äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa on tämän suunnitelman liitteessä 2)

Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja koulun välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Liitteet

Liite 1 Koulun järjestyssäännöt Liite 2 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa Liite 3a Koulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä Liite 4 Kiuruveden kaupungin toimintamalli poissaoloihin puuttumiseen Liite 5 Lisäohje puuttumisen malliin Liite 6 Toimintaohjeet rehtoreille ja opettajille tupakointitapauksissa Liite 7 Toimintaohje, kun nuori koulupäivän aikana on päihtyneenä Liite 8 Kiuruveden kaupungin toimintamalli nivelvaiheisiin Liite 9 Suostumus asian käsittelemiseksi oppilashuollossa Liite 10 Opiskeluhoitokertomus

Lähteet:

- Perusopetuslaki
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (voimassa 1.8.2014 alkaen)20.12.2013/1287

- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutos/luku 5.4 Opiskeluhoolto ja turvallisuuden edistäminen, Opetushallitus 4/011/2014
- Hallituksen esitys eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. (HE 67/2013 vp)
- Sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp
- Hyvis 2012 – 2015, Ylä-Savon yhteistoiminta-alueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Toimintaohjelma neuvolatyölle, koulu- ja opiskeluterveydenhuollolle sekä lasten ja nuorten ehkäisevälle suun terveydenhuollolle vuosille 2013 – 2016
- Ylä-Savon Sote kuntayhtymän lastensuojelun suunnitelma 2014 - 2016
- Lapsipoliittinen ohjelma, 2007, Kiuruveden kaupunki
- Kiuruveden kaupungin päihdeohjelma, 2009
- Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa, Opetushallitus, Oppaat ja käsikirjat 2018:4a - Seutukunnallinen opetussuunnitelma

